

VOCALELE ȘI CONSOANELE...

Pierdem, odată cu plecarea din această lume a lui Tudor Mușatescu, unul din spiritele cele mai vii și mai fermecătoare pe care le-au cunoscut teatrul, literatura și presa noastră, pe care l-au admirat spectatorii și cititorii lui. Iar în rîndul prietenilor, al nenumăraților prieteni care-i invadeau casa la orice oră din zi și din noapte, atrași de verva și hazul risipit neîncetat — cu o dărnicie de nabab al umorului — golul lăsat de moartea lui este imens.

Dacă cineva ar fi putut să adune, pe și-ragul amintirilor perlele de spirit ce ieșeau din gura lui Tudorică în ritm de mitralieră, volumul care le-ar cuprinde ar rivaliza în număr de pagini cu întreaga lui operă scrisă. Ca și Oscar Wilde, Mușatescu și-a folosit o mare parte din talent, în viață, în spumoase cozerii zilnice.

Un destin profesional ne-a apropiat de cînd eram foarte tineri și ne-a unit în colaborări fructuoase, care au durat pînă în preajma ultimului război. Aceste colaborări au culminat cu o piesă originală, Block-haus, jucată la Teatrul Național din București. Destinul de care vorbeam ne-a împărțit egal — frățește — cu ocările și laudele ce însoțesc firesc asemenea manifestări publice.

Îmi amintesc cu mult drag și cu o duioșie azi îndurerată, de zilele lucrului nostru — zile petrecute niciodată la București, ci totdeauna fie la mare, fie la Rucăr, fie la Poiana Brașov, dar mai ales la Cîmpulung.

Mai ales acolo, în casa patriarhală și atît de larg primitoare a părinților lui, cu pri-

veliștea prin geamlîcul provincial a ogrăzii pline de păsări și cu cafelele pe care ni le servea — totdeauna cu o vorbă de duh pe buze — chiar coana Elena Mușatescu, adorabila lui mamă, de la care Tudorică a moștenit înclinarea de a privi viața prin prisma umorului.

Colaborarea noastră — peste o sută de prelucrări și localizări — nu s-a mulțumit niciodată cu simple tălmăciri și cu înlocuirea numelor străine prin nume indigene, ci scuturînd praful de pe texte îmbătrînite, ne sileam să le întinerim și să le redăm succesul de altă dată. În majoritatea cazurilor, de pe la jumătatea acestor piese începeam să părăsim matca originară, și ce urma era invenție proprie.

Am fost întrebăși uneori cum colaborăm. Tudor făcea haz de naivitatea unei asemenea îndîscrefii și o dată — oprindu-mă pe mine, care voiam să răspund și să recunosc meritele deosebite ale tovarășului meu de lucru, „să dea Cezarului ce era al Cezarului”. — Tudorică mi-a spus:

— Lasă că-l lămuresc eu cum colaborăm.

Și adresîndu-se tînarului reporter a adăugat:

— Află, dragul meu că Sică a scris vocalele și eu consoanele.

Cine va putea să redea vreodată portretul spiritual al lui Tudor Mușatescu?

SICĂ ALEXANDRESCU